

Konspektas

Šriftų genezė ir kūrimas

Be trijų pagrindinių aspektų būtų sunku suprasti pagrindinius šriftų kūrimo teiginius: genezė, teorija, kai kurie regimojo šriftų suvokimo teiginiai.

Grafinio rašto ir šriftų (graikiškojo, lotyniškojo, slaviškojo) genezės studijos yra būtina šrifto grafikos mokymo dalis. Šriftų evoliucijos studijavimas labiausiai turi įtakos siekiant teisingai suformuluoti ir suformuoti kūrybinę koncepciją.

Studijuojant šrifto grafiką reikia atsižvelgti į tokius teiginius: šriftas — grafinė kalbos priemonė, šriftas - viena iš meno formų. Egzistuoja nuomonė, kad ankstyvosios rašto ir meno fonuose buvo atsiskyrusios viena nuo kitos, t. y. sinkretiškos: „Gyvulių vaizdavimas ant olų sienų, ant uolų, ant darbo įrankių dažnai turi vis tą patį ryšį su magija, su toteminiu kultu, kartais tampa tam tirais rašmenimis, o *tai* daro suprantamą tolesnį piktografijos, t. y. vaizduojamosios raštijos, formavimosi procesą" (M. Kaganas).

Meno ir raštijos istorijos tyrinėjimas prasideda nuo vienu ir tų pačių senovės žmogaus vaizdinių. Skirtumas tik toks, kad jie nagrinėjami skirtingu požiūriu. Ir netgi išskyrus savarankiškas žmogaus veiklos rūšis - meninę ir komunikacinę - tarp meno ir šrifto grafikos išlieka ryšys.

Istorija patvirtina tai, kad socialiniai visuomenės raidos procesai, psichofiziologinės žmogaus galimybės, taip pat ir estetiški idealai visada turėjo įtakos grafinei rašto formai. Įtikinamas pavyzdys - viduramžiai. Susiformavęs Vakarų Europoje gotikos stilius akcentavo plastiką, drauge rašto ir grafikos plastiką. Galima daryti išvadą, kad šriftas yra grafinė forma, kuria išreikštas tam tikras socialinis poreikis, vyksta naujų formos galimybių atskleidimo procesas. Čia būtina atsižvelgti ir į tą aplinkybę, kad vienu ir tuo pačiu metu funkcionuoja keletas didžiųjų raidžių formų. Pavyzdžiui, romėnų kapitalinis šriftas I-II m. e. a. pasiekė formos tobulumą. Rašto grafikos naudojimo pradžią ir šrifto teorijos atsiradimą skiria tūkstantmečiai. XV a., remiantis empiriniu požiūriu į šriftų kūrimą, sukurta ir jų formos teorija. Ankstyviausia grafinė raidžių „G" ir „R" analizė priskiriama Leonardui da Vinčiui (1452-1519 m.). Tą laiką galima laikyti šrifto formos teorijos sukūrimo pradžia. Rašto raidžių forma pradžioje buvo lemiamą kalbos poreikių, praktikos, priemonių ir medžiagų, vėliau pradėti taikyti architektūros principai; tai liudija epigrafiniai senovės Graikijos užrašai, ankstyvųjų viduramžių, Atgimimo ir t.t. šriftai. Nuo XVI a. teorinės šriftų kūrimo problemos pradėjo dominti dailininkus ir įvairių sričių tyrinėtojus: XVI a. analizavo Žofrua Totis (Prancūzija), Džovannis Krešis (Italija), Albrechtas Diureris (Vokietija), XIX a. - Edvardas Džonstonas (Anglija) ir daugelis kitų.

